

مقدمه:

دوره گواهی عالی بهداشت عمومی که در اینجا به اختصار Master of Public Health MPH نامیده می شود عمدتاً جهت توانمند کردن افراد شرکت کننده در این دوره جهت ارتقاء سلامت برگزار می شود.

نگرش عمده در دوره MPH بر این اصل مبتنی است که حل مسائل و مشکلات جامعه تنها یک مقوله آکادمیک نمی باشد بلکه نیاز به کار عملی و تجربه در جامعه با ملحوظ کردن مسائل علمی و تئوریک است. به عبارت دیگر دوره MPH دوره ای است جهت تربیت افرادی که بتوانند روابط متقابل بین:

1- تئوری و عمل

2- مردم و سیاستگذاران

3- تحقیقات نظری و واقعیت های موجود در جامعه را برقرار نمایند.

تربیت مدیران آگاه و توانمند برای اداره نظام های سلامت کشور همواره یک اولویت و ضرورت بوده است. نظام های سلامت همواره نیازمند مدیرانی هستند که درک عمیقی از سلامت عمومی و راهبردهای ارتقای آن داشته باشند. این مدیران با اداره و رهبری مطلوب موجبات بهبود سلامت جمعیت تحت پوشش، افزایش رضایت و حفظ حرمت استفاده کنندگان، استفاده بهینه از منابع و نیروی انسانی، توزیع عادلانه خدمات و رفاه و آسایش معقول کارکنان و آرايه کنندگان خدمات سلامت را فراهم می سازند.

دانشگاه علوم پزشکی تهران دارای تجربه طولانی در تربیت مدیران نظام سلامت در قالب برنامه MPH می باشد. علیرغم موفقیت های به دست آمده، با توجه به ظرفیت محدود دوره و نیاز به حضور تمام وقت شرکت کنندگان، دوره های جدیدی مورد نیاز هستند که بتوانند نیازهای جدی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی را پاسخ گفته و امکان حضور جدی تر مدیران در حال مدیریت وزارت را فراهم سازند.

دوره MPH در نظام سلامت ایران به عنوان دوره تربیت مدیران (بالقوه و بالفعل) شناخته شده. در نظام سلامت ایران سطح عملیاتی مدیریت سلامت، شهرستان می باشد. در نتیجه به نظر می رسد در محیطی ترین سطح بایستی مدیران شهرستانی دوره MPH را گذرانده باشند.

تعاریف و مفاهیم:

MPH دوره آموزشی تحصیلی دو ساله ای است که برای آموزش و تربیت مدیران آگاه و توانمند به منظور اداره نظام های سلامت کشور است به گونه ای که بتوانند روابط متقابل بین تئوری و عمل، مردم و سیاستگذاران و تحقیقات نظری واقیعت های موجود در جامعه را برقرار نمایند. و به صورت مدل های مختلف تمام وقت، پاره وقت و تحصیل همزمان برگزار میگردد.

● آموزش پاره وقت (پودمانی): منظور از آموزش پاره وقت، ارایه برنامه آموزش Modular است.

● گرایش: دوره MPH پودمانی نظیر سایر دوره های MPH، گرایش ندارد و دانش آموختگان در نهایت موفق به دریافت گواهینامه عالی بهداشت عمومی می شوند. معهدا با توجه به نیازهای سازمان های معرفی کننده هر فرد، مجموعه ای از واحدهای اختیاری به دانشجو ارایه می شود که با انتخاب آن ها بتواند پاسخگوی نیازهای مهارتی واحد اجرایی که از آن معرفی شده باشد.

● محتوی: محتوی آموزشی دوره MPH پودمانی از نظر عناوین دروس نظیر همان دروس دوره MPH متداول (تمام وقت) در دانشکده بهداشت است و دانشجویان هنگام انتخاب واحد همان شماره درس ها را خواهند گرفت. معهدا با توجه به تفاوت در شیوه ارایه دروس (به صورت پودمانی) انتظار از گروه های آموزشی مربوطه این است که بخشی از فعالیت های آموزشی قبل از حضور فرد در کلاس های آموزشی (به عنوان خواندن محتوی دروس) و بعد از برگزاری جلسات (به صورت انجام پروژه و یا حل تمرین) باشد.

● طول مدت: هم اکنون دوره MPH، شامل سی واحد درسی و چهار واحد پایان نامه است. واحد ها طی یکسال سپری می شوند. دوره MPH پودمانی شامل شش ترم تحصیلی و برای هر ترم بین چهار تا شش واحد درسی است. با احتساب دو نیمسال در هر سال تحصیلی و وجود ترم تابستانی، هر فرد می تواند واحدهای درسی خود را ظرف مدت دو سال بگذراند. برای گذراندن هر نیمسال (میانگین پنج واحد) دو گزینه وجود دارد که بر اساس امکان ارایه دانشکده بهداشت و نیز محل اشتغال دانشجویان توسط شورای برنامه ریزی MPH برای هر نیمسال تصمیم گیری خواهد شد. به هر حال برنامه هفته ها و تشکیل کلاس ها در ابتدای نیمسال توسط آموزش دانشکده بهداشت در اختیار دانشجویان قرار داده می شود:

● پایان نامه: پس از گذراندن نیمی از دروس دوره (پانزده واحد که می تواند در یکسال تمام شود)، فرد می تواند موضوع پایان نامه خود را انتخاب کند که در محل کار وی خواهد بود.

● دروس اجباری: دروس اجباری (عمومی) دوره MPH ، 16 واحد است که در تمامی دوره ها (تمام وقت - پاره وقت و تحصیل همزمان با دکتری عمومی) مشترک می باشد. دروس اختیاری دوره 12 واحد است. که با توجه به زمینه تحصیلی دانشجو انتخاب می شود.

● کارآموزی MPH: 2 واحد و پایان نامه آن برای MPH تمام وقت و پاره وقت 4 واحد و برای دوره تحصیل همزمان ، 6 واحد است و دانشجویان دوره تحصیل همزمان می توانند یک پایان نامه مشترک برای دوره پزشکی و MPH با دو استاد راهنما که یکی از آنها می بایست از دانشکده بهداشت باشد ارائه نمایند.

● دروس اختیاری: دروسی هستند که دانشجو می تواند بر اساس علاقه و زمینه های حرفه ای فعالیت شغلی خود مشروط به امکان برگزاری آن واحد در دانشکده و رسیدن به حد نصاب لازم از نظر تعداد متقاضی آن واحد ارائه میگردد.

● پایان نامه: تهیه پایان نامه آخرین بخش دوره MPH است که طی آن دانشجو موظف است زیر نظر استاد راهنما به تحصیل پردازد دانشجو می تواند عنوان پایان نامه خود را پس از گذراندن دروس اجباری ثبت نماید.

● ثبت نام و نحوه واحد گیری: انتخاب واحد دانشجویان براساس تقویم دانشگاهی از طریق سایت <http://edu-e.tums.ac.ir> انجام می شود. دانشجویان می بایست دقیقاً در زمانی که از سوی دانشگاه برای واحدگیری اعلام می شود اقدام به انتخاب واحد نمایند و پس ازانتخاب واحد در هر نیمسال یک پرینت از آن تهیه و به آموزش دانشکده تحویل نمایند.

تاریخچه :

دوره MPH، در جهان دوره شناخته شده ای است و اولین دوره آن در ایران در سال 1346 در دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی برگزار شده این دوره ها تا انقلاب اسلامی در سال 1357 برگزار می شد. در جریان انقلاب فرهنگی، ستاد انقلاب فرهنگی در جلسه مورخ 1363/4/25 طرح دوره گواهی عالی بهداشت عمومی را که توسط کمیته بهداشت دوره پزشکی ستاد انقلاب فرهنگی در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس تهیه شده بود را تصویب کرد.

شروع دوره تمام وقت از سال 45-46 با پذیرش دانشجو که به صورت فقط مصاحبه پذیرفته شدند به این تعداد هر سال افزوده شد. بطوریکه هم اکنون چهل و سومین دوره حضوری است (سال 87-88) و دانشکده بهداشت توانایی پذیرش تعداد 35 دانشجو از وزارت بهداشت، 20 نفر به صورت آزاد از سایر سازمان ها، 10 نفر در زمینه اخلاق پزشکی و در زمینه تحقیقات در فیلد 5 نفر و همچنین در زمینه اعتیاد 5 نفر را دارد. که این پذیرش بعداً به صورت آزمون کتبی و بعد از آن از قبول شدگان آزمون شفاهی بعمل می آید.

در طی سالهای گذشته برنامه جدید دوره آموزشی به طور مکرر در دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی مورد بازنگری و تغییر قرار گرفته و تغییرات مورد نظر تصویب و به دانشکده بهداشت ابلاغ شده است. از 2 سال قبل برنامه با تغییرات جدید نیز مواجه شده است از جمله تصویب دوره تحصیل همزمان با دکتری عمومی با آئین نامه خاص خود برای دانشجویان در حال تحصیل دانشکده های پزشکی و همچنین دوره های MPH پاره وقت با گرایش های مدیریت بیماریها، بهداشت باروری، مدیریت بیمارستان، سیاستگذاری و مدیریت، مدیریت بلایا، تعیین کننده های اجتماعی سلامت و بهداشت محیط (مستندات تغییرات فوق الذکر به پیوست ارائه خواهد شد). که در حال حاضر در دانشکده بهداشت برگزار می شود.

همچنانکه اشاره شد قبل از برنامه ریزی دوره های تحصیل همزمان با دکتری عمومی برای دانشجویان در حال تحصیل پزشکی و دوره های پاره وقت تنها دارندگان مدارک دکتری حرفه ای پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و دامپزشکی می توانستند در دوره شرکت نمایند. با تغییراتی که در طی دو سال گذشته به عمل آمد در حال حاضر دوره تحصیل همزمان برای دانشجویان پزشکی با داشتن شرایط ویژه و خاص که در آئین نامه آن مشخص شده است و دوره پاره وقت جهت دارندگان مدرک پزشکی و کارشناسی ارشد با تأیید و معرفی معاونت سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برگزار می شود.

دوره پاره وقت (پودمانی)

براساس اعلام نیاز معاون محترم سلامت وزارت بهداشت و موافقت دانشگاه در خصوص ایجاد دوره MPH پاره وقت، در سال تحصیلی 86-87 دوره MPH پاره وقت در زمینه های (اطلاعات در نظام سلامت، بهداشت باروری، بهداشت محیط، مدیریت نظام شبکه، مدیریت بیماریها و مدیریت بلایا) در دانشکده بهداشت با پذیرش 150 دانشجو برگزار شد. دومین دوره آن نیز در سال تحصیلی 87-88 با پذیرش 92 دانشجو در حال حاضر مشغول به تحصیل می باشند برگزار گردید. لازم به ذکر است برای MPH پاره وقت علاوه بر زمینه های یاد شده در حال

حاضر در زمینه های دیگر مورد نیاز حوزه معاونت سلامت وزارت بهداشت نیز برنامه ریزی انجام می شود که برنامه آن به تصویب دانشگاه رسیده است و آماده پذیرش دانشجو در این زمینه می باشد .

دوره تحصیل همزمان با دکتری عمومی

براساس پیشنهاد ریاست محترم دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال تحصیلی 86-87 پذیرش دانشجو در دوره تحصیل همزمان برای دانشجویان استعدادهای درخشان دوره دکتری عمومی با پذیرش 42 نفر در دانشکده بهداشت انجام شد و در سال تحصیلی 86-87 نیز تعداد 36 نفر برای دومین دوره پذیرفته شدند که این دانشجویان در حال حاضر مشغول به تحصیل می باشند.

MPH بین المللی

در سال 54-55 با همکاری سازمان جهانی بهداشت دوره MPH بین المللی اپیدمیولوژی مالاریا با پذیرش 20 نفر دانشجو از کشورهای مختلف برگزار شد و دومین دوره آن نیز در سال تحصیلی 56-57 برگزار گردید. تدریس در دوره های فوق به زبان انگلیسی بوده است . در حال حاضر مجدداً پس از تصویب برنامه MPH بین المللی دانشکده بهداشت اعلام آمادگی نموده است که تعداد 21 نفر دانشجو در این دوره بپذیرد.

رسالت و اهداف :

توانمند کردن افراد جهت ارتقاء سلامت در جامعه، هدف اصلی دوره MPH است براین اساس رسالت دوره MPH تربیت افرادی است که قادر باشند سلامت و عوامل موثر بر آن را به خوبی بشناسند و با کنترل موثر این عوامل سلامت جامعه را به نحو مطلوب بهبود بخشند و بتوانند رابطه بین تئوری و عمل، مردم و سیاستگذاران، تحقیقات نظری و واقعیت ها را در صحنه جامعه پیاده کنند.

بنابراین رسالت دوره و دانش آموختگان آن را در 6 محور زیر باید خلاصه کرد :

- 1- توانایی تعریف دقیق مسائل مربوط به سلامتی در ایران و جهان
 - 2- توانایی تعیین اندازه و وسعت مسائل مربوط به سلامتی
 - 3- توانایی تعیین علل و عوامل موثر بر سلامتی
 - 4- توانایی طراحی استراتژیهای مناسب برای دخالت و پیشگیری
 - 5- توانایی تعیین مناسب ترین شیوه عملکرد، باتوجه به مسائل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی
 - 6- اعمال شیوه های جدید مراقبتی و مدیریتی سلامت و ارزشیابی آن
- بطور خلاصه رسالت دوره و دانش آموختگان آن در آموزش تحقیق و مدیریت مسائل مربوط به سلامتی جامعه در ایران و جهان می باشد.

ارزش ها و باورهای دوره

- 1- حفظ و ارتقاء سلامت جامعه بر مبنای حقوق مسلم بشر
- 2- برابری و عدالت محوری در ارائه خدمات بهداشتی درمانی
- 3- جامعه نگری بر مقوله سلامت
- 4- توانمندسازی انسان ها برای مدیریت بر سلامتی خویش
- 5- پاسخ گوئی، مسئولیت پذیری، نگاه انسانی به مقوله سلامت از سوی ارائه دهندگان خدمات

چشم انداز دوره

دوره گواهی عالی بهداشت عمومی MPH موجب می شود که افراد علاقه مند به سلامت عمومی و رهبری نظام سلامت، ارتقاء شغلی و توانمندسازی خود را از طریق این رشته دنبال کنند.

مدیران میانی سلامت که شرایط کنونی موجب خروج آنها از عرصه اجرا و مدیریت نظام سلامت است. می توانند با تحصیل در این دوره به تثبیت جایگاه خود بپردازند و در عین حال نظام سلامت از خدمات و تجربه اندوخته آنها بیشتر بهره مند شود. این رشته موجب می شود که افراد فارغ التحصیل بتوانند توانمندی لازم در جهت اداره نظام سلامت را کسب کنند. دانش آموختگان این رشته می توانند در ارتقاء هرچه بیشتر سیاستگذاری، برنامه ریزی، ارزشیابی و اجرای برنامه های بهداشتی در جهت ارتقاء سطح سلامتی جامعه سهیم باشند.

کسانی که بایستی دوره MPH را بگذرانند:

- روسای شبکه های بهداشت و درمان شهرستان ها

- کارشناسان مسئول در معاونت های بهداشتی و درمانی استان ها
- کارشناسان ستادی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

در سطح بعدی مناسب است که کارشناسان مسئول برنامه ها در سطح کشوری علاوه بر MPH، دارای تخصص در زمینه برنامه مورد نظر و یا Doctor of Public Health (Dr.PH) باشند

نظربه اینکه برگزاری دوره های MPH از بدو شروع برنامه ها براساس نیازهای علمی و عملی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تدوین شده است. با تغییر و تحولاتی که در نظام ارائه خدمات بهداشتی درمانی و نیازهای موجود در جامعه بوجود آمده است. همچنین باتوجه به تغییر و تحولات جمعیتی، اپیدمیولوژیک، وضعیت تغذیه، چگونگی سلامت روانی جامعه، مشکلات محیطی مرتبط با سلامتی درسالهای اخیر به وقوع پیوسته است وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی احساس می کند که در برنامه های MPH باید تحولی ایجاد شود این تحول در دو حیطه مورد نظر است :

1- درحیطه چگونگی برگزاری دوره ها

2- در حیطه گرایش های مختلف و چگونگی پذیرش دانشجو

براین مبنا در طی دو سال گذشته با برگزاری جلسات متعدد و با شرکت کارشناسان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و اساتید دانشکده بهداشت نهایتاً تغییر در شکل برگزاری دوره ها به صورت پودمانی یا به عبارتی دیگر به شکل فشرده مورد موافقت قرار گرفت و درحال حاضر دانشجویان پس از گذراندن 16 واحد درسی با عنوان دروس اصلی با حیطه های مختلف تقسیم شده و باقیمانده واحدهای درسی دوره MPH حیطه های اختصاصی تر به شرح زیر می گذرانند :

- 1- مدیریت بیماریها
- 2- بهداشت باروری
- 3- بهداشت محیط
- 4- مدیریت بحران بلایا، سوانح و حوادث
- 5- مدیریت و اصلاحات نظام سلامت
- 6- مدیریت پیشگیری و کنترل اعتیاد
- 7- عوامل اجتماعی تعیین کننده های سلامت *
- 8- سلامت سالمندان
- 9- اپیدمیولوژی میدانی
- 10- اخلاق پزشکی

البته باتوجه به اینکه دانشجویان دوره پاره وقت هنوز به مرحله گذراندن پایان نامه و فارغالتحصیلی نرسیده

اند ارزشیابی آنها در مراحل بعدی انجام خواهد گرفت.

متناسب با حیطه های فوق الذکر جلسات متعددی تشکیل شد و برای هرکدام از آنها واحدهای درسی با سرفصل های مشخص تدوین و به تصویب رسید.

تعبیردیگری که در برنامه های صورت گرفته برگزاری دوره های تحصیل همزمان با دکتری عمومی برای دانشجویان پزشکی است که دوره های علوم پایه را گذرانده اند و ضمن انجام تعهدات خود در دانشکده پزشکی دوره های فشرده را نیز می گذرانند.

برگزاری دوره های تحصیل همزمان صرفاً برای دانشجویانی است که به عنوان دانشجویان استعدادهای درخشان شناخته شده باشند. آئین نامه ها و مقررات چگونگی انتخاب این دانشجویان به تصویب مسئولین آموزشی دانشگاه رسیده است.

□

انتظارات کلی نظام ارائه خدمات از دانش آموختگان

یادآوری :

در این مستند انتظارات اختصاصی هر گرایش تبیین نشده و تنها به نقش و انتظارات کلی از دانش آموختگان اشاره شده است .

انتظار می رود تمامی دانش آموختگان پس از فراغت از تحصیل بتوانند :

- 1- قابلیت های اجرای نقش های رهبری و مدیریت بهداشت عمومی در جامعه را ایفا نمایند .
- 2- قادر به شناسایی عوامل موثر بر سلامت جامعه بوده و مداخله های مورد نیاز برای ارتقا سلامت را براساس این عوامل پیشنهاد داده و قابلیت های اجرا و میزان تأثیر آنها را تحلیل نمایند.
- 3- قادر به انجام برنامه های مشارکتی برای مدیریت برنامه های سلامت در جامعه باشند .
- 4- قادر به تحلیل عوامل خطر و استراتژی ها برای محیط زندگی و کار سالم و وقع کمتری از تروما و سوانح و حوادث باشند .
- 5- قادر به شناسایی راه ها برای تغییر رفتار افراد و جامعه و تغییر زیر ساخت های اجتماعی به سوی داشتن جمعیت سلام باشند .
- 6- قادر به ایجاد مشارکت های برون بخشی برای ارتقا سطح سلامت جامعه باشند .
- 7- قادر باشند به تحلیل اقتصادی برنامه ها و مداخلات سلامت نمایند.
- 8- قادر به تشخیص و ارزیابی وضعیت سلامت جامعه و بار بیماریها باشند .
- 9- قادر به تشخیص و ارزیابی وضعیت عرضه و تقاضای خدمات سلامت و میزان بهره مندی مردم از خدمات سلامت باشند.
- 10- از مکانیسم های تنظیم بازار سلامت آگاه باشند و آنها را بتوانند بطور عملی در جامعه تحت پوشش به کار گیرند
- 11- قادر به برنامه ریزی استراتژیک و عملیاتی باشند .
- 12- قادر به اجرای مدیریت در سازمان های ستادی باشند .

معرفی دوره ها

1- تمام وقت (حضوری)

تحصیل در این دوره به صورت تمام وقت می باشد و دانشجو باید از مأموریت آموزشی استفاده نماید در ترم اول دانشجو 16 واحد دروس اجباری و در ترم دوم 12 واحد در دروس اختیاری را که از میان دروس اختیاری ارائه شده و براساس علاقه انتخاب می نماید دانشجو می تواند در دوره حضوری از بین دروس اختیاری دروسی که در زمینه های (اپیدمیولوژی - مدیریت - تحصیلات در فیلد و اخلاق پزشکی) را انتخاب نماید . به 28 واحد دروس فوق 2 واحد کارآموزی و پایان نامه به ارزش 4 واحد برنامه MPH حضوری می باشد.

دوره MPH در واقع دوره ی است متشکل از سایر دوره های تشکیل دهنده دانشکده بهداشت و به ضرورت اکثریت قریب به اتفاق دوره های دانشکده بهداشت با مسئول دوره MPH همکاری داشته و در تدریس این دوره مشارکت دارند از جمله دوره هائی که با دوره MPH همکاری فشرده ای دارند. عبارتند از: دوره اپیدمیولوژی و آمار حیاتی، دوره بهداشت محیط ، دوره ارتقاء سلامت و آموزش بهداشت ، دوره مدیریت و اقتصاد بهداشت ، دوره تغذیه ، دوره مدیریت بلایا ، دوره مدیریت بیماریهای واگیر و غیرواگیر. طبق آخرین برنامه پیشنهادی در شورای عالی برنامه ریزی MPH و تصویب آن در شورای آموزشی دانشگاه در تاریخ 82/6/22، برنامه دوره به شرح زیر می باشد :

1- سقف واحدهای درسی (بدون احتساب پایان نامه و کارآموزی) 28 واحد است، که به صورت 16 واحد اجباری ، 12 واحد اختیاری، 2 واحد کارآموزی و 4 واحد پایان نامه می باشد.

2- نحوه انتخاب دروس بصورت 16 واحد دروس اجباری در ترم اول و در ترم دوم علاوه بر انتخاب 12 واحد دروس انتخابی دانشجویان جهت 4 واحد پایان نامه نیز ثبت عنوان و انتخاب واحد می نمایند. 2 واحد کارآموزی در تابستان ارائه خواهد شد.

3- دانشجویان پس از اینکه کلیه دروس و کارآموزی خود را با موفقیت گذراندند می توانند از پایان نامه خود دفاع نمایند.

2- پاره وقت (پودمانی)

تحصیل در این دوره به صورت فشرده و در هر ماه یک هفته از ساعت 8 صبح لغایت 18 می باشد . در هر ترم به دانشجو 7 یا 8 واحد درسی ارائه می شود و پس از گذراندن 16 واحد دروس اجباری 12 دروس اختصاصی که مربوط به زمینه (گرایش) تحصیلی دانشجو باشد. ارائه می شود زمینه هایی که در حال حاضر در دانشکده بهداشت دانشجو در آن تحصیل می نماید به شرح زیر است :

1- مدیریت و اصلاحات نظام سلامت

2- مدیریت بیماریها

- 3- سلامت باروری
- 4- سلامت سالمندان
- 5- بهداشت محیط
- 6- مدیریت بحران بلایا ، سوانح و حوادث
- 7- تعیین کننده های اجتماعی سلامت

28 واحد دروس فوق 2 واحد کارآموزی و پایان نامه به ارزش 4 واحد برنامه MPH پودمانی می باشد.

3- تحصیل همزمان با دکتری عمومی

این دوره برای دانشجویان گروه پزشکی که جزء استعدادهای درخشان و از سوی مرکز استعدادهای درخشان دانشگاه معرفی می شوند و در آزموننی که به صورت شفاهی از سوی دانشکده بهداشت برای این دانشجویان برگزار می شود و پذیرفته می شوند می باشد . . این دانشجویان همزمان با گذران دروس با گذراندن دروس دوره پزشکی یا دندانپزشکی و یا داروسازی واحدهای دوره MPH را که در هر ترم بین 5 تا 6 واحد می باشد را هم می گذرانند و معمولاً کلاسهای این دانشجویان از ساعت 16 به بعد است. 1 واحد دروس اجباری و 12 واحد از دروس اختیاری و 2 واحد کارآموزی و پایان نامه به ارزش 6 واحد از برنامه این دوره است.

مدرک دوره تحصیل همزمان، یک مدرک ادغام شده پزشکی و سلامت عمومی است. دانشجویان پزشکی در این برنامه می توانند حین تحصیل در رشته پزشکی مدرک MPH را نیز دریافت کنند. این دانشجویان دید وسیعی داشته و به درمان بیماران به صورت فردی قناعت نمی کنند و می توانند با گذراندن این دوره ادغام شده، نگرش خود به مشکلات سلامت و بیماری ها را دگرگون کنند. برنامه دوره تحصیل همزمان در دانشگاه های معتبر دنیا در حال حاضر ارائه می شود. در اکثر این دانشگاه ها این برنامه به صورت نیمه وقت به دانشجویان ارائه می شود. دانشجویان پزشکی به صورت تمام وقت در کلاس ها و برنامه های رشته پزشکی شرکت می کنند و بسته به دانشگاه، در روز خاصی از هفته یا ساعات خاصی از روز که برنامه ای در دانشکده پزشکی ندارند، در کلاس های MPH شرکت می کنند. با تمهیداتی که در دانشگاه های آمریکا در نظر گرفته شده، طول دوره برنامه تحصیل همزمان نسبت به دوره پزشکی عمومی افزایش پیدا نمی کند.

هدف اصلی این برنامه تربیت دانشجویان در جنبه های تحلیلی و مهارت های مدیریتی مورد نیاز برای ایجاد مدیران بالینی در هر دو زمینه پزشکی و سلامت عمومی است. تأکید این برنامه حل کاربردی مسائل در نظام سلامت است. با گذراندن این دوره، دانشجویان قادر خواهند بود برنامه های سلامت عمومی را در طیف وسیعی از شرایط و مؤسسات ارزیابی کنند و توسعه دهند.

دانشکده های پزشکی دانشجویان را با دید تشخیص و درمان فردی بیماران تربیت می کنند. دوره MPH مهارت های پژوهش مبتنی بر جمعیت، برنامه های ارتقای سلامت، پیشگیری از بیماری ها و مدیریت نظام ارائه خدمات سلامت را در دانشجویان ایجاد می کند.

هدف نهایی این برنامه ادغام شده، آماده کردن دانشجویان برای شرکت در طیف وسیعی از موقعیت ها در مراقبت سلامت و مراقبت بالینی است. دانشجویان درک مناسبی از معضلات سلامت جامعه پیدا می کنند. از جمله این

موارد می‌توان به نگرانی‌های زیست - محیطی، جنبه‌های اجتماعی و اقتصادی سلامت و ارائه خدمات سلامت، رویکردهای پیشگیرانه به مشکلات سلامت و توسعه نظام‌های خدمات سلامت اشاره کرد. این برنامه سلامت عمومی و علوم اجتماعی - پزشکی را در بطن طبابت بالینی ادغام می‌کند. این برنامه ادغام شده پزشکان آینده را برای رویارویی مؤثر و خلاقانه با محیط در معرض تغییر طبابت و مراقبت سلامت آماده می‌کند. از جمله اهداف دیگر این برنامه تربیت مدیران نظام سلامت در سطوح مختلف نظام است. پس از اتمام موفقیت‌آمیز این برنامه انتظار می‌رود دانشجویان بتوانند:

- 1) اهداف آموزشی برنامه MPH را با تأکید بر فهم نقش علوم زیستی و خدمات مراقبت سلامت در ارتقای سلامت جوامع و ارتباط با سلامت عمومی برآورده سازند.
- 2) کاربردهای سلامت عمومی، پژوهش و طبابت بالینی را شناسایی کنند و این کاربردها را با سایر پزشکان و شاغلین حیطه سلامت در میان بگذارند.
- 3) روش‌های مبتنی بر جمعیت را در طراحی خدمات بالینی به کار گیرند.
- 4) بتوانند نقش‌های گوناگونی که پزشکان و کارکنان سلامت عمومی در پژوهش و سلامت عمومی ایفا می‌کنند را شرح دهند.
- 5) توانایی خود برای شرکت مؤثر در گروه‌های سلامت عمومی را نشان دهند.

آیین نامه دوره تحصیل همزمان با دکتری عمومی

این آیین نامه که چگونگی اجرای برنامه ترکیب دوره تحصیل همزمان در دانشگاه علوم پزشکی تهران را مشخص میکند، با بررسی جامع سیستم های مختلف آموزشی دوره مذکور در جهان و با توجه به شرایط دانشگاه علوم پزشکی تهران و به پیشنهاد و با همکاری نزدیک مرکز تحقیق و توسعه سیاست های دانشگاهی در نظام سلامت تهیه شده است.

1- **هدف:** منظور از تشکیل و برگزاری برنامه های MD-MPH, DDS-MPH, PharmD-MPH تربیت پزشکان، دندانپزشکان و داروسازانی است که علاوه بر دارا بودن نگرش، معلومات و مهارت های مورد انتظار رشته خود، در زمینه های نگرش سیستماتیک، مدیریت و تحقیقات در حیطه علوم بهداشت عمومی و مبارزه با بیماری ها، تبحر و توانایی داشته باشند.

2- **طول دوره:** این برنامه در طول دوره متعارف دکتری حرفه ای اجرا میشود. دانشجویان بعد از پایان مقطع علوم پایه، به طور موازی با دروس برنامه دکتری حرفه ای، دروس مربوط به برنامه MPH را می گذرانند. در رشته پزشکی این دروس در مقطع فیزیوپاتولوژی و در رشته دندانپزشکی و داروسازی پس از قبولی در امتحان علوم پایه آغاز شود.

3- تعداد واحدها:

کلیه دروس اجباری دوره MPH اعم از اصلی و تخصصی و همچنین دروس انتخابی آن بر اساس برنامه درسی دوره MPH باید توسط این دانشجویان گذرانده شود. برای دروسی که مشابه دروس برنامه دوره دکتری حرفه ای است موضوع در شورای برنامه ریزی MPH مورد بررسی قرار گرفته و در صورت انطباق حداقل 80 درصد از سرفصل دروس، دانشجویان در کلاس حضوری شرکت نکرده و تنها در آزمون نهایی آن شرکت می کنند. شرط این موضوع کسب نمره الف در درس مربوطه در دوره دکتری حرفه ای است.

تبصره 1: کلیه دروس دوره MPH به صورت ترمی و متناسب با نوع درس و بر اساس مصوبه شورای برنامه ریزی MPH در بعد از ظهرها و روزهای پنجشنبه برگزار می شود. برای برنامه ریزی این امر باید با اداره آموزش دانشکده های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی هماهنگی شود.

تبصره 2: پایان نامه دوره ترکیبی، پایان نامه دوره دکتری حرفه ای با رعایت مجموعه قوانین و مقررات آن است و موضوع آن باید مطابق با اولویت های دوره MPH بوده و قبل از اجرا (تعیین موضوع) و بعد از آن (دفاع) به تائید شورای برنامه ریزی MPH برسد.

تبصره 3: پایان نامه دانشجویان با راهنمایی دو استاد راهنما که یک استاد راهنما از دانشکده مربوطه (پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی) و استاد راهنمای دیگر از دانشکده بهداشت می باشد انجام میشود و دانشجویان این دوره فقط یک پایان نامه را در طول تحصیل می گذرانند.

تبصره 4: دوره کارآموزی در فیلد برنامه MPH برای دانشجویان پزشکی با هماهنگی گروه پزشکی اجتماعی و شورای برنامه ریزی MPH برگزار می شود. نمره ارزشیابی این دوره براساس دستورالعملی که توسط برنامه MPH دانشکده بهداشت و گروه پزشکی اجتماعی دانشکده پزشکی مشترکاً تدوین می شود داده خواهد شد. دوره کارآموزی در رشته های DDS-MPH و

Pharm D-MPH زیر نظر شورای برنامه ریزی MPH و با هماهنگی با معاون آموزشی دانشکده های مربوطه برگزار می شود.

4- **توانایی های فارغ التحصیلان:** توانایی مورد انتظار از فارغ التحصیلان این دوره مجموع توانایی های برنامه های دوره آموزشی MPH و دکتری حرفه ای است.

۵- **شرایط ورود به دوره:** واجدین شرایط از بین دانشجویانی که مقطع علوم پایه و آزمون جامع علوم پایه را با موفقیت گذرانده‌اند باشند و حداکثر 4 ترم از قبولی ایشان در امتحان علوم پایه نگذشته باشد و دارای پیش‌نیازهای زیر باشند انتخاب می‌شوند:

الف. جزء دانشجویان استعدادهای درخشان باشند.

ب. کسب معدل بالاتر از 16 در مقطع علوم پایه و یا کسب حداقل 80% از نمره میانگین نمرات 5% اول دانشگاه در آزمون جامع علوم پایه

د. نداشتن مشکلات آموزشی اعم از مردودی در دروس و مشروطی

ه. درخواست دانشجوی واجد شرایط برای ورود به دوره

کلیه متقاضیان، درخواست خود را بعد از پایان مقطع علوم پایه به مرکز رشد استعدادهای درخشان ارائه می‌کنند. واجدین شرایط از طریق معاونت آموزشی دانشگاه برای شرکت در آزمون کتبی به شورای برنامه‌ریزی MPH معرفی می‌شوند.

تبصره 1: امکان ادامه تحصیل در دوره‌های ترکیبی از طریق سازمان سنجش آموزش کشور و در دفترچه کنکور سراسری اطلاع‌رسانی می‌شود.

تبصره 2: معرفی دوره‌ی ترکیبی، توانایی‌های فارغ‌التحصیلان و شرایط ورود به آن، در زمان ثبت‌نام دانشجویان و در جلسات معرفی دانشگاه به دانشجویان تازه وارد و نیز در زمان برگزاری آزمون جامع علوم پایه به طور جامع و مفصل ارائه می‌شود.

6- **تعداد و نحوه پذیرش:** از واجدین شرایط ماده 5 آیین‌نامه توسط شورای برنامه‌ریزی MPH مصاحبه بعمل خواهد آمد برگزار می‌شود. از واجدین شرایط حداکثر تا 2 برابر ظرفیت برای مصاحبه معرفی می‌شوند. تعداد پذیرفته‌شدگان بین سه دانشکده پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی تقسیم می‌شود.

پذیرش براساس 35% معدل، 35% نمره آزمون جامع علوم پایه و 30% نمره مصاحبه بوده و اولویت با رتبه‌های بالاتر است.

تبصره 1 (سال 87): از 30% شفاهی، 50% (معادل 15% کل) بر اساس مستندات و CV ارائه شده محاسبه شده و 50% (معادل 15% کل) در مصاحبه شفاهی بر اساس توانایی‌های ارتباطی و زبان انگلیسی منظور می‌شود.

تبصره 2: نمایندگان دانشکده‌های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی، معاونت آموزشی دانشگاه و مرکز رشد استعدادهای درخشان دانشگاه در گروه منتخب مصاحبه دعوت می‌شوند.

تبصره 3: نحوه مصاحبه و ارزشیابی آن توسط شورای برنامه‌ریزی MPH اعلام می‌شود.

8- **گواهینامه:** به فارغ‌التحصیلان این دوره، دانشنامه MPH و دانشنامه دوره دکتری حرفه‌ای (MD, DDS) یا Pharm D (Pharm D) اعطا می‌شود. فارغ‌التحصیلان این دوره میتوانند مانند فارغ‌التحصیلان

دوره‌های دکتری حرفه‌ای در مقاطع دکتری تخصصی MPH و دکتری تخصصی بالینی ادامه تحصیل دهند. مدرک MPH به افرادی تعلق خواهد گرفت که دوره دکترای عمومی خود را با موفقیت به پایان برده باشند.

شرایط ورود به دوره تمام وقت (حضوری) و پاره وقت (پودمانی)

- داشتن مدرک دکترا و یا بالاتر در یکی از رشته های گروه پزشکی برای MPH حضوری و داشتن حداقل مدرک کارشناس ارشد برای MPH پودمانی
- داشتن سه سال سابقه کار بهداشتی
- پذیرش در آزمون ورودی
- موافقت بدون قید و شرط بالاترین مقام مسئول

آزمون MPH شامل 100 سوال که 70 سوال آن علوم بهداشتی و 30 سوال زبان می باشد. سوالات درحد دروس علوم پایه پزشکی می باشد. و تاکنون کتاب روشهای آماری دکتر محمد و کتاب چهار جلدی پارک آخرین ترجمه به داوطلبان به عنوان منبع توصیه شده است.

مقررات و شرایط ثبت نام و نحوه واحد گیری

انتخاب واحد دانشجویان براساس تقویم دانشگاهی از طریق سایت <http://edu-e.tums.ac.ir> انجام می شود. دانشجویان می بایست دقیقاً در زمانی که از سوی دانشگاه برای واحدگیری اعلام می شود اقدام به انتخاب واحد نمایند و پس ازانتخاب واحد در هر نیمسال یک پرینت از آن تهیه و به آموزش دانشکده تحویل نمایند.

نگاه کلی به برنامه آموزشی

دوره تمام وقت :

نیمسال نخست: واحدهای اجباری (16 واحد)

نیمسال دوم : واحدهای اختیاری (12 واحد)

تابستان : کارآموزی (2 واحد)

دانشجویان از ابتدای نیمسال دوم می توانند موضوع پایان نامه خود را انتخاب نمایند و در نیمسال دوم انتخاب واحد انجام دهند . (4 واحد)

دوره پاره وقت :

بطور معمول تعداد واحد در هر نیمسال: 6 واحد بوده و طی دو نیمسال نخست کلیه واحدهای اجباری می باشند . انتخاب واحدهای اختیاری و پایان نامه وجود دارد . دوره کارآموزی در تابستان سال دوم تحصیلی برگزار می گردد.

بدیهی است باتوجه به سقف انتخاب واحد حداقل یک ترم برای واحدهای اختیاری در نظر گرفته می شود .

تحصیل همزمان با دکتری عمومی :

در هر ترم بین 5-6 واحد درسی برای این دانشجویان ارائه می شود که ترجیحاً ابتدا کلیه دروس اجباری ارائه می شود و سپس با توجه به انتخاب دانشجویان 12 واحد دروس اختیاری ارائه می شود . کارآموزی 2 واحد و پایان نامه این دانشجویان به ارزش 6 واحد می باشد که می تواند مشترک با دانشکده پزشکی باشد . تدریس در این دوره از ساعت 16 به بعد می باشد.

